

Bakalářský/diplomní specializační seminář
Československo/Česká a Slovenská republika 1945-2004
Akademický rok 2020/2021, ZS i LS

Jan Rychlík

Anotace

Seminář je určen zájemcům o dějiny současnosti se speciálním zaměřením na období socialismu 1948-1989 a hospodářské i politické transformace po roce 1989. Rámcovým rokem je rok 2004, rok vstupu České a Slovenské republiky do Evropské unie.

Studenti zpracovávají samostatná témata v podobě referátů, nad kterými probíhá tvůrčí diskuse. Zároveň – pokud plánují na vybrané téma psát bakalářskou nebo diplomovou práci – připravují a předkládají k diskusi i téze a ucelené části zamýšlené práce.

Výstupem jsou seminární, resp. bakalářské a diplomové práce odpovídající vybranému studijnímu zaměření studenta.

Cíl předmětu

V rámci semináře se studenti seznamují s teoretickými základy marxistické filozofie a ekonomie, na kterých stála komunistická diktatura, s hlavními myšlenkami socialistického reformního hnutí v Československu v šedesátých letech 20. století a podstatou systému tzv. normalizace sedmdesátých a osmdesátých let. Ozřejmují si rozdíly mezi proklamovanou teorií a politickou praxí komunistického režimu. Studenti se rovněž učí používat specifické prameny pro studium současných dějin a seznamují se s možností využití alternativních pramenů (film, rozhlasový záznam, výpovědi pamětníků). Absolvent semináře tak získá ucelený pohled na období socialismu v Československu, resp. na období návratu k demokracii a restaurace kapitalismu po roce 1989.

Podmínky zakončení předmětu

Za normálních okolností se předpokládá osobní účast na semináři, absence bez udání důvodu nemůže překročit 30% plánovaných hodin podle rozvrhu. Při distanční výuce bude kladen zvýšený důraz na vlastní studium zadaných textů, diskuse nad referáty budou probíhat v podobě videokonferencí. V případě, že nedojde k uzavření budovy fakulty, se předpokládají osobní konzultace podle předem schváleného časového harmonogramu v době konání semináře podle rozvrhu, a to tak, aby byl přítomen vždy jen jeden student. V případě uzavření fakulty se předpokládají konzultace telefonicky nebo přes „skype“ nebo jiným technicky vhodným způsobem.

Studenti, kteří mají podle svého studijního plánu (bakalářského či magisterského) ze semináře předepsaný zápočet, obdrží zápočet a s ním příslušný počet kreditů po vypracování seminární práce na zvolené téma, pokud bude tato shledána po obsahové a formální stránce jako dostačující. Platí pro ZS i LS. Předběžnou podmínkou udělení zápočtu je dále předchozí

referát předložený k diskusi. Seminární práce by měla rozvíjet myšlenky či látku obsaženou v referátu, může však být napsána i na jiné dohodnuté téma.

Studenti, kteří mají podle svého studijního plánu (bakalářského či magisterského) předepsanou vedle zápočtu také zkoušku v LS, získají zkoušku a s ní příslušný počet kreditů po vypracování Klausurní práce na zvolené téma v rozsahu alespoň 15 standardních stran s poznámkovým aparátém; podmínkou je dále předchozí předložení referátu během ZS i LS. Klausurní práce by měla rozvíjet téma zvolené v referátu, může však být napsána i na jiné dohodnuté téma. Pokud na uvedené téma student/studentka hodlá psát bakalářskou či diplomovou práci, je možné předložit jako Klausurní práci např. již hotovou kapitolu této práce. Při konkrétní klasifikaci se přihlíží také k aktivitě studenta/studentky na jednotlivých hodinách. Pro získání zápočtu před zkouškou (pokud je předepsán) platí podmínky uvedené v předchozím odstavci.

Literatura:

Studentům jsou překládány k samostatnému studiu a k následné diskusi dobové dokumenty, jako: brožury, politická prohlášení, právní texty, důležité články apod.). Příklady textů:

Článek Ludvíka Vaculíka „Dva tisíce slov“

Poučení z krizového vývoje ve straně a společnosti po XIII. sjezdu KSČ

Prohlášení Charty 77

Prohlášení „Několik vět“

Tyto dokumenty, pokud nejsou volně k dispozici v elektronické podobě, jsou studnetů rozmnoženy a rozeslány.

Další doporučené literatura:

Doskočil, Zdeněk: Duben 1969. Anatomie jednoho mocenského zvratu. Brno : Doplněk 2006

Jablonický, Jozef: Podoby násilia. Bratislava : Kalligram, 2000

Jičínský, Zdeněk: Československý parlament v polistopadovém vývoji. Praha : NADAS, 1993

Jičínský, Zdeněk: Vznik České národní rady v době Pražského jara a její činnost do podzimu 1969. 2. vyd., Praha : Svoboda 1990.

Kural, Václav a kol.: Československo v roce 1968: I. Obrodný proces. Praha : Parta, 1993

Mencl, Václav a kol.: Československo v roce 1968. II. Počátky normalizace. Praha : Ústav mezinárodních vztahů 1993

Rychlík, Jan: Československo v období socialismu. Praha : Albatros Vyšehrad 2020 (vyjde v říjnu 2020)

Rychlík, Jan: Rozdělení Československa 1989-1992. Praha : Vyšehrad 2012

Stein, Erich: Česko-Slovensko. Konflikt-roztržka-rozpad. Praha : Academia 2000

Šimečka, Milan: Obnovenie poriadku. Bratislava : Archa 1990

Šútovec, Milan: Semióza jako politikum alebo „pomlčková vojna“. Bratislava : Kalligram 1999

Vodička, Karel (ed.): Dělení Československa. Deset let poté. Praha : Volvox 2003